

práva soukromého i co do rozhodnutí o důvodu ručebním a že toto rozhodnutí se stalo pravoplatným, poněvadž nemůže zakládati příslušnost soudní proti výslovnému znění zákona. Bylo věcí žalobce, by opravným prostředkem proti rozhodnutí okresní správy politické vynutil si věcné rozhodnutí o ručebním důvodu. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Rekursní soud dospěl k odchylnému právnímu názoru jen tím, že vložil do žaloby něco jiného, než co žalobce skutečně uvedl. V odst. VII. odůvodnil žalobce nárok svůj jedině tvrzením, že žalovaná obec je ve své funkci jako vykonatelka místní policie povinna pečovati o bezpečnost a snadnost provozu na cestách veřejných, a v tomto případě že nepostarala se o to, by ulice rozkopané telefonním vedením byly řádně a správně upraveny tak, by byl bezpečný provoz. Na konci odst. I. uvedl mimo to, že místo, kde nehoda se stala, bylo po provedení telefonního vedení opět zaházeno a zadlážděno, nebylo však upraveno tak, jak vyžaduje bezpečnost na veřejných cestách a ulicích. Z uvedeného je patrné, že poslední věta odstavce VII. jest jen rozvedením předchozí věty, a je celému odstavci rozuměti tak, že žalovaná obec, nepostaravši se o řádnou úpravu ulice po jejím rozkopání (za příčinou telefonního vedení), zanedbala povinnost pečovati o bezpečnost a snadnost provozu na ulici jako vykonatelka místní policie. Tím byl žalobní nárok postaven jedině na důvod naznačený v první větě odstavce VII. žaloby, odpovídající předpisu §u 37 obecního zřízení. Rozhodnutí čís. 3678 sb. n. s. nehodí se na tento případ, v němž žalovaná obec podle tvrzení žalobce nedohlédla na to, zda ulice rozkopaná z příkazu telefonní správy byla uvedena do bezpečného stavu, kdežto v onom případě dala žalovaná obec sama rozkopati chodník provádějíc stavbu. Za tohoto stavu je vzhledem k tomuto zákonnému předpisu oprávněna námitka nepřipustnosti pořadu práva, jak dovodil již soud první stolice. Výměr okresní správy politické v této věci vydaný není rozhodnutím ve smyslu § 37 druhý odstavec obecn. zřiz.

Čís. 5751.

Neodmítl-li soud první stolice žalobu a limine pro nepřislušnost, nýbrž nařídil první rok, při němž žalovaný ohlásil námitku nepřislušnosti, nelze se při jednání o námitce spokojiti jen s údaji žaloby, nýbrž nutno přihlížeti ku všem údajům žalobcovým, třeba žalobce jimi uplatňoval jiný důvod přislušnosti, nežli v žalobě, vyjma sudiště podle §u 104 j. n.

(Rozh. ze dne 10. února 1926, R I 81/26.)

Soud první stolice vyhověl námitce předmětné nepřislušnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a

uložil prvému soudu, by vyčkaje pravomoci o námitce věcné nepřislušnosti dále jednal a znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Názor prvního soudu, že se příslušnost soudu zkoumá pouze na základě údajů žalobcových a nikoli na základě námitek a stanoviska žalovaného, je správným potud, pokud procesní soud zkoumá svou příslušnost podle §u 41 prvý odstavec j. n. hned po podání žaloby a na základě jejich údajů (§ 41 druhý odstavec j. n.) hned rozhodne. Když však první soud na základě údajů žaloby ji pro věcnou nepřislušnost neodmítl, nýbrž nařídil o ní první rok, při němž žalovaný vnesl námitku věcné nepřislušnosti, je sice předmětem mezisporu o příslušnosti pouze otázka, zda soud žalobcem dovolaný byl příslušným v době podání žaloby, ale procesní soud musí při rozhodování podle §u 179 c. ř. s. dbáti již také dalších přednesů žalobcových a námitek žalovaného, jimiž tito námitku tu odůvodňují a vyvracejí, a je-li třeba, provést i důkazy stranami v té příčině nabídnuté. Hledě k přednesu obou stran v tomto sporu měl první soud zejména zjistiti právní důvod žalobního nároku, t. j. zda jde o pouhou zápůjčku, či o společenský vklad a jeho vrácení. Teprve na základě výsledku celého řízení procesního, po případě i průvodního, bude lze bezpečně posouditi a rozhodnouti, zda je dovolaný soud věcně příslušným čili nic. V tomto období sporu nestačily již jen údaje žaloby a je proto výtka neúplnosti řízení důvodnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dle zásad §§ 29 a 41 j. n. jsou pro posouzení příslušnosti soudu rozhodnými především údaje žalobcovy v žalobě, totiž skutkové okolnosti, na kterých žalobce nárok svůj zakládá a jež dle §u 226 c. ř. s. tvoří nezbytnou součást žaloby. Na tomto podkladě zkoumá pak soud hned při vyřízení žaloby dle §u 41, prvý odstavec j. n. z úřední moci svou příslušnost. Pakliže však soud ať již z jakékoli příčiny žalobu při jejím vyřízení a limine pro nepřislušnost neodmítne a nařídí první rok a ohlásí-li při něm žalovaný námitku nepřislušnosti dovolaného soudu, nutno o této námitce jednat ať již odděleně nebo současně s jednáním ve věci hlavní a tu nelze se již spokojiti jen s obsahem žaloby, nýbrž nutno přihlížeti ke všem udáním **ž a l o b c o v ý m** (tedy nikoli jen žaloby, § 41 j. n.), ať jsou to již prosté reprodukce žaloby, nebo repliky na vývody žalovaného, jimiž tento rozvádí ohlášenou námitku, třeba by při tom žalobce pro příslušnost dovolaného soudu uplatňoval jiný důvod, v žalobě neuvedený. To plyne již z předpisu §u 179 c. ř. s. nařizujícího soustředění a využití látky z důvodů procesní hospodárnosti, dle něhož může strana až do konce ústního jednání přednésti nová skutková tvrzení, nezpůsobující změny žalobní prosby. Rozšířením uplatňovaného důvodu příslušnosti soudu právní základ žaloby ani její prosba se nemění a žalované straně nic nevadí, by při jednání o vnesené námitce nenapadla také nově uplatňovaný důvod příslušnosti dovolaného soudu. Výjimku ovšem tvoří příslušnost dle §u 104 j. n., o kterou by žalobce žalobu dodatečně nemohl opřít, poněvadž jest úmluvu, odůvod-

ňující příslušnost, předložiti již v žalobě (srov. rozh. nejv. s. č. 505 sb. n. s.). V tomto případě setrval sice žalobce za dalšího řízení při svém zásadním tvrzení v žalobě, že jde o pouhou zápůjčku, nikoli o nárok z poměru společenského ve smyslu §u 39 třetí odstavce uvoz. zák. k obch. zák., jak zase uvedl žalovaný, připustil však v přípravném spise výslovně, že předmětem obchodu, který jest podkladem žaloby, nebyla pouze smlouva o zápůjčku, nýbrž také jeho účast na podnikání žalovaného co do určitých obchodů v ten smysl, že mu měla býti vyplacena polovice zisku, jenž by byl docílen prodejem zboží, zakoupeného žalovaným za zapůjčený kapitál, aniž by tím byl dotčen jeho smluvní nárok na vrácení celého zapůjčeného peníze. O tomto poměru zmínil se žalobce ostatně již i v žalobě, uplatniv jej, ovšem »jen z procesní opatrnosti«, jako další eventuelní důvod žalobní. Mohlo tudíž býti o příslušnosti dovolaného soudu v t o m t o o b d o b í s p o r u rozhodnuto jen po přesném zjištění, které z obou stanovisek stran jest správným, jmenovitě, zda šlo o pouhou zápůjčku bez ohledu na zmíněnou již účast žalobcovu na obchodě žalovaného, či o nárok jen výlučně z poměru společenského, a proto právem odvolací soud zrušil usnesení prvního soudce, jímž byla odmítnuta žaloba pro nepřislušnost z důvodů čerpaných jen z obsahu žaloby a nařídil, aby o námitce nepřislušnosti bylo jednáno znovu.

Čís. 5752.

Zákon ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. o konečné úpravě rakouských a uherských válečných půjček.

Dlužník stal se účastným výhod §u 15 zák., třeba pohledávka stala se splatnou před nabytím účinnosti zákona, jen když věřitel nevyvodil ze splatnosti pohledávky důsledků před účinností zákona. Žalobu, domáhající se přes to zaplacení pohledávky, jest pro tentokráte zamítnouti, neuplynula-li dosud lhůta k přihláškám ve smyslu čl. I. (2) nařízení ze dne 13. prosince 1924, čís. 276 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 10. února 1926, Rv I 1795/25.)

Žalující spořitelna poskytla žalované nadaci zápůjčku za účelem úpisu válečné půjčky na lombard válečných půjček. Žalobě o zaplacení nedoplatků zápůjčky procesní soud první stolice vyhověl. D ů v o d y: Dle obsahu dlužního úpisu byla sporná zápůjčka splatná 30. května 1917. To je rozhodným pro splatnost zápůjčky, a okolnost, že lombardována byla válečná zápůjčka, nemá na splatnost zápůjčky vlivu. Co se týče výše zbytku zápůjčky, jest prokázáno, že vypůjčených 7.350 K bylo žalované poukázáno, že na valutu tu bylo splaceno 601 K 06 h a 235 K, že pak účtováno bylo u žalobkyně tak, jak je uvedeno ve výtahu z hlavní knihy žalobkyně, že žalobkyně čítala úroky dle doby vždy tak, jak pro zápůjčky na zastavené cenné papíry u ní míra úroková byla ustanovena, a jak také bylo podmínkou v dlužním úpise stanovenou, a že ke dni 1. ledna 1924 zbývalo na dluhu žalované 6.095 K.